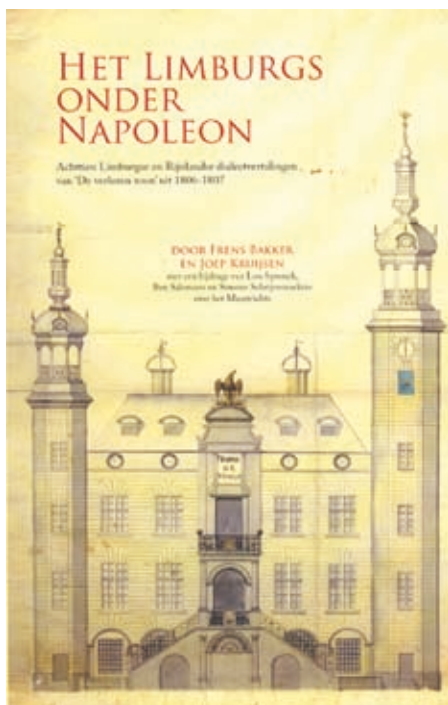

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Het Limburgs ten tijde van Napoleon

Op initiatief van de encyclopedist Charles Etienne Cocquebert de Montbret hield de Franse regering in de jaren 1806-1812 een omvangrijke dialectenquête in grote delen van het Franse rijk. Daartoe vroeg men gemeentebestuurders een vertaling in het eigen dialect te geven van de gelijkenis van de verloren zoon. In 1806 en 1807 werd ook gemeenten in het Maas- en Rijnland om zo'n vertaling gevraagd. De bestuurders zullen hebben opgekeken van dit verzoek, want schrijven in het dialect was hoogst ongebruikelijk. De gemeenten die aan het verzoek voldeden, schreven aldus de alleroudste tekst in de taal van hun dorp of stad.

Lange tijd was uit die Franse enquête maar één Nederlandse vertaling bekend, en wel een uit Venlo. Maar er moest meer zijn, vermoedden de dialectologen Frens Bakker en Joep Kruijssen, en inderdaad troffen ze in 2002 in twee Franse bibliotheken tien vertalingen aan uit wat nu het Duitse Rijnland is (onder meer uit Keulen, Kleef en Wezel), en acht uit het huidige Nederlands-Limburg, te weten uit Maastricht, Meijel, Roermond, Roosteren, Tegelen, Venlo (twee stuks) en Weert. Uniek materiaal, want enkel uit Maastricht waren nog oudere dialectteksten bekend.

De speurtocht van Bakker en Kruijssen heeft nu zijn neerslag gekregen in *Het Limburgs onder Napoleon*. De hoofdmoot van dit boek bestaat uit alle hervonden teksten plus alle begeleidende correspondentie tussen de gemeentebestuurders en de Franse overheid, waarvan een gedeelte in facsimile wordt weergegeven. Uiteraard beschrijven de auteurs ook de achtergronden van de Franse dialectenquête en doen ze verslag van hun speurtocht naar de teksten. De vertalingen uit Venlo worden uitgebreid besproken, evenals de Maastrichtse tekst, die nog een interessante verrassing bleek te bevatten. De auteur had namelijk gedetailleerd uit de doeken gedaan hoe de door hem neergeschreven klanken uitgesproken dienden te worden – en hieruit kon afgeleid worden dat de uitspraak van het Maastrichts de laatste twee eeuwen veel meer veranderd is dan vaak wordt aangenomen.

Het Limburgs onder Napoleon. Achtien Limburgse en Rijnlandse dialectvertalingen van 'De verloren zoon' uit 1806-1807 is een uitgave van publishing-on-demand-uitgever Gopher en kost € 29,90 exclusief porto (gelijmd, 264 blz.). Bestellingen bij de uitgever: www.gopher.nl. ISBN 978 90 51795 43 1

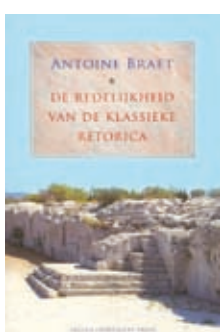
GRAMMATICALE TERMEN

Het *Handboek spraakkunst* is een beschrijvend overzicht van de belangrijkste begrippen uit de Nederlandse grammatica. Het is sterk geënt op de grote Nederlandse grammatica, de ANS (*Algemene Nederlandse Spraakkunst*), en volgt ook de indeling daarvan in 'woorden', 'constituenten', 'zinnen' en 'algemene verschijnselen'. Het is niet alleen een opzoekboek maar ook een leerboek: ieder hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting en vragen. Interessante extra's zijn de kaderteksten over de herkomst van begrippen ("Wat is er zo onderworpen aan het onderwerp?" "Wat valt er nu eigenlijk in een naamval?") en een zeventalige lijst met de Franse, Engelse, Duitse, Spaanse, Italiaanse en Russische equivalenten van de Nederlandse termen.

Handboek spraakkunst van Johan De Schryver e.a. is een uitgave van Wolters Plantyn en kost € 26,10 (ingenaaid, 295 blz.). ISBN 978 90 301 8753 0

KLASSIEKE RETORICA HERBEKEKEN

Eind september nam retoricus Antoine Braet afscheid van de Universiteit Leiden, en bij die gelegenheid werden er drie boeken van zijn hand gepresenteerd. Een daarvan is *De redelijkheid van de klassieke retorica*, dat een ongewone kijk biedt op de retorische werken uit de Klassieke Oudheid. Gewoonlijk worden die gezien als niet meer dan een verzameling tips en trucs om een zaak te winnen, maar Braet betoogt dat het in ieder geval in de drie door hem bestudeerde werken (de anonieme *Rhetorica ad Alexandrum*, de *Rhetorica* van Aristoteles en de retorica van Hermagoras van Temnos) ook gaat om het opstellen van regels voor redelijke discussies, en dat ze daardoor te beschouwen zijn als vroege bijdragen aan de moderne normatieve argumentatietheorie.

De redelijkheid van de klassieke retorica is een uitgave van Leiden University Press en kost € 49,50 (gelijmd, 360 blz.). ISBN 978 90 8728 023 9

TALEN IN EUROPA

Niet alleen de Bond tegen het vloeken en het Genootschap Onze Taal vieren dit jaar een jubileum, ook de Vlaams-Nederlandse Stichting Ons Erfdeel heeft wat te vieren. De stichting, met als doelstelling de "bevordering van de culturele samenwerking tussen Nederlandssprekenden", bestaat vijftig jaar, en dat was reden voor (onder meer) de uitgave van een mooi verzorgd boek: *Overeind in Babel*. Hierin gaan zestien Europese schrijvers, onder wie Abdelkader Benali, Adriaan van Dis en de Duitser Martin Walser, in op hun moedertaal en de andere talen in hun leven, en schetsen zo samen een beeld van de taalvariatie binnen de Europese Unie. Talen die in de zestien artikelen de revue passeren, zijn onder meer het Fries, Fins, Pools, Litouws, Turks, Deens en Macedonisch.

Overeind in Babel. *Talen in Europa* onder redactie van Luc Devoldere e.a. is een uitgave van Ons Erfdeel en kost € 19,- (België) of € 20,- (rest van Europa) (gebonden, 144 blz.). Bestellen kan per e-mail: adm@onserfdeel.be. ISBN 978 90 75862 92 8

■ ARABISCH LEREN

Arabist Ed de Moor voorzag in 1984 in een behoefte met zijn cursus Arabisch voor beginners, die sindsdien vijf keer is herdrukt. De cursus is nu herzien en bewerkt door Ankie van der Pel, en is bovendien in twee delen gesplitst. Het onlangs verschenen deel 1 behandelt de eerste beginselen (spelling en wat grammatica) van het geschreven Arabisch, en besteedt ook enige aandacht aan de uitspraak: met de bijgeleverde cd zijn de teksten uit het boek te beluisteren. Deel 2 van het boek, dat dieper ingaat op de grammatica, verschijnt in 2008.

Arabisch voor beginners. Een werkboek voor de studie van het modern Standaardarabisch. Deel 1 is een uitgave van Coutinho en kost € 28,50 (ingenaaid, 208 blz.). ISBN 978 90 469 0057 4

■ VISIES OP VLOEKEN

De Bond tegen het vloeken bestaat dit jaar negentig jaar (zie het artikel van Jan Erik Grezel in het septembernummer van *Onze Taal*), en een van de jubileumactiviteiten is de uitgave van een boekje over juridische, politieke en maatschappelijke aspecten van vloeken. *Godslastering* is in Nederland strafbaar, en in *Vloeken als een Hollander* zetten wetenschappers, geestelijken en politici van vrijwel alle in de Tweede Kamer zetelende partijen hun standpunten hierover uiteen. Voorts wordt het vloeken bekeken vanuit een cultureel perspectief en wordt er nagegaan hoe er in het christendom, het jodendom en de islam tegenaan wordt gekeken.

Vloeken als een Hollander. Godslastering: religieuze, juridische en culturele aspecten onder redactie van M. de Blois e.a. is een uitgave van de Bond tegen het vloeken en kost € 13,50 (gelijmd, 151 blz.). ISBN 978 90 5881 359 6

■ LITERAIRE TERMEN

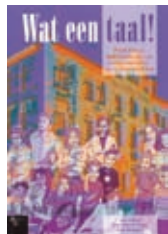

Onlangs verscheen de achtste, geheel herziene editie van het uitvoerige *Lexicon van literaire termen*. Het verklaart heel veel termen en begrippen uit de literatuurwetenschap – van de klassieke retorica tot de moderne stilistiek – maar ook uit onder meer de genreleer, de literatuurgeschiedenis, de mediacultuur en de wereld van drama en theater. Ten opzichte van de vorige druk is het lexicon uitgebreid met tientallen

lemma's en enige honderden literatuurverwijzingen.

Lexicon van literaire termen van H. van Gorp e.a. is een uitgave van Wolters Plantyn, en kost € 45,11. (541 blz.). ISBN 978 90 301 8882 7

■ TAALONTWIKKELING OP DE BASIS-SCHOOL

Het boek *Wat een taal!* legt aan (aankomende) basisschoolleraars uit hoe de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid van hun leerlingen zich zouden moeten ontwikkelen. De acht hoofdstukken

(voor elk leerjaar één) beschrijven aan de hand van praktijksituaties welke veranderingen er plaatsvinden en welke aanpak de leerkracht bij de lessen zou kunnen volgen, waarbij steeds ook wordt ingegaan op didactische en taalkundige achtergronden.

Wat een taal! Praktijk en didactiek van het taalonderwijs op de basisschool van Jos Josso e.a. is een uitgave van HB uitgevers en kost € 27,50 (gelijmd, 239 blz.). ISBN 978 90 55745 69 2

■ TONEELSTUK OVER VAN DALE

Theaterproductiehuis Zeelandia speelt in de maanden november en december de voorstelling *De dikke Van Dale*. Het stuk is geschreven door Heleen Verburg en is geïnspireerd op het bewogen leven van de Zeeuws-Vlaming Johan Hendrik van Dale, de grondlegger van de grote Van Dale. Het stuk maakt een uitgebreide tournee door Zeeland, en is bovendien te zien in Utrecht, Den Haag en Antwerpen. Meer informatie: www.theaterzeelandia.nl.

EN VERDER

■ *Pensioenwoordenboek/Pension dictionary* van dr. S.G. van der Lecq en dr. O.W. Steenbeek. Engels-Nederlands vertaalwoordenboekje (circa 300 termen) moet voorzien in “een groeiende behoefte aan duidelijkheid over de vertaling van Nederlandse pensioenbegrippen naar het Engels en omgekeerd”. Kluwer, € 14,50 (gelijmd, 64 blz.). ISBN 978 90 13 04869 8

■ *Kwantitatieve benaderingen in de taal- en letterkunde*. Themanummer *Tijdschrift voor Nederlandse taal- en letterkunde*, onder redactie van K.H. van Dalen-Oskam e.a. Over het toenemend belang van tellen en statistiek in neerlandistisch onderzoek. Uitgeverij Verloren, € 15,- (ingenaaid, 96 blz.). Bestellen kan bij de uitgever: 035 - 685 98 56.

■ *Vlot en helder schrijven* van Jolanda Bouman. Deeltje uit de TaalAnker-reeks over het schrijven van begrijpelijke teksten waar vaart in zit. Met tips en trucs. Kluwer, € 31,50 (gelijmd, 84 blz.). ISBN 978 90 13 04885 8

(advertenties)

‘Ik wil gelezen worden!’
Multatuli

EIGEN BEHEER
Nieuwpoortkade 2a
1055 RX Amsterdam

Voor uw uitgave in eigen beheer

gelegenheidsuitgave
proefschrift
dichtbundel
verhalen
levensbeschrijving
roman
etc.

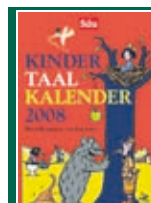
Wilt u meer weten?
020 60 60 701 of eigenbeheer@euronet.nl
website: www.boekservice.nl/eigenbeheer

Kindertaalkalender 2008

Een leuk cadeau voor de feestmaand!
Alweer de vierde *Kindertaalkalender* met elke dag een interessante vraag, een opdracht, een leuke mop of een puzzel die met taal te maken heeft. Bovendien staan in deze scheurkalender mooie gedichten van kinderen, interessante stukjes over spreekwoorden, stukjes over gekke diernamen, en nog veel meer! Leuk voor op de slaapkamer, in de klas of ... op de wc.
Met de *Kindertaalkalender* zijn jonge taalliefhebbers het hele jaar zoet!

Voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar.

Kijk op de adresdrager voor de speciale actie voor lezers van Onze Taal

ISBN: 978 90 12 11736 4
Prijs: € 14,95

Actieprijs € 12,50
(voor lezers van *Onze Taal*)

Voor meer informatie:
www.sdu.nl/taal